

NOORDZEEOVERLEG

Aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw Visser
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag

Noordzeeoverleg

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8
's-Gravenhage
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2021/285438

Datum 1 november 2021
Betreft Noordzeeoverleg Voortgangsrapportage 2

Mevrouw de Minister,

In het Noordzeeoverleg werk ik met rijkspartijen, maatschappelijke organisaties en de wetenschap aan de energietransitie, de natuurtransitie, de voedseltransitie en de scheepvaart op de Noordzee. Het Noordzeeakkoord en de bijbehorende governance vormen de basis voor ons werk. Het Noordzeeoverleg is een nieuwe en gelijkwaardige manier van samenwerken tussen overheid en maatschappelijke partijen die met de uitdagingen op de Noordzee hard nodig is.

Naar aanleiding van de motie van Dijkstra en De Groot (Kamerstukken II 2020/21, 33 450, nr. 107), is aan de Kamer toegezegd twee keer per jaar over de samenwerking, voortgang en resultaten van het Noordzeeoverleg te rapporteren.

Op 26 mei 2021 stuurde ik mijn eerste voortgangsrapportage. Bij deze brief ontvangt u de tweede voortgangsrapportage over de periode mei tot en met oktober 2021 ten behoeve van het opstellen van uw rapportage aan de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

Voorzitter Noordzeeoverleg

Noordzeeoverleg (NZO): samenwerking, voortgang en resultaten

Voortgangsrapportage 2 over de periode mei tot en met oktober 2021

Het vormgeven van het Noordzeeoverleg (NZO) en het beginnen met de implementatie van het Noordzeeakkoord (NZA) zijn belangrijke pijlers in deze verslagperiode. Een formele stap is gezet met de publicatie van het Besluit van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van 29 juni 2021, tot instelling van het Noordzeeoverleg, in de Staatscourant van 30 juni 2021.

Om de uitvoering te ondersteunen is een website gelanceerd en een huisstijl gepresenteerd tijdens de Noordzeedagen van 7 en 8 oktober 2021. De website www.Noordzeeoverleg.nl draagt bij aan een integrale en feitelijke informatievoorziening voor betrokkenen en geïnteresseerden. De Noordzeedagen waren een uitgelezen moment om de doelstelling van het NZA en het belang van het NZO voor het voetlicht te brengen.

Sinds mijn aantreden als NZO voorzitter op 1 januari 2021 voer ik de dialoog met de visserijorganisaties om deze betrokken te houden bij de voortgang in het NZO en om het belang van hun aanwezigheid bij het overleg inzichtelijk te maken. Samen met de minister van LNV heb ik mij ingezet om de visserijorganisaties terug te krijgen aan de NZO tafel. Ik heb zowel op 21 mei als op 13 oktober 2021 bestuurlijk overleg met de visserijorganisaties gevoerd. Gezamenlijk hebben wij gesproken over de zorgen die bij de visserijorganisaties leven, teneinde met elkaar perspectief te zoeken en belemmeringen in de terugkeer naar de NZO-tafel weg te nemen. De visserijorganisaties beraden zich na het laatste bestuurlijk overleg over hun deelname aan het NZO.

Kennis is cruciaal om in het NZO verantwoord conclusies te trekken en om bij te dragen aan de grote transitie waarmee we op de Noordzee te maken hebben. Vanuit deze gedachte heeft het NZO een onafhankelijke wetenschappelijke klankbord commissie ingesteld, die inbreng kan leveren voor behandeling van de vraagstukken die voorliggen. De klankbordcommissie is zodanig samengesteld dat de kennisvragen multidisciplinair kunnen worden opgepakt.

Het NZO heeft de Monitorings- en Onderzoeksagenda Natuurversterking en Soortenbescherming (MONS), zoals beschreven in Bijlage 2 bij het NZA, vastgesteld. Het MONS programma wordt gefinancierd vanuit de beschikbare middelen in het "Transitiefonds". Met de vaststelling van de agenda kan het MONS programma in uitvoering worden genomen. Een eerste groep van onderzoeksopdrachten is dit jaar al uitgezet en wordt ter hand genomen.

Het NZA wordt deels uitgewerkt in het Programma Noordzee 2022-2027, een bijlage van het Nationaal Water Programma 2022-2027 (NWP). De zienswijzeprocedure voor het ontwerp Programma Noordzee stond open tot en met 21 september 2021. In het NZO zullen de uitkomsten van deze procedure worden besproken.

In deze verslagperiode is het aanvullend ontwerp Programma Noordzee 2022-2027 behandeld. Dit aanvullend ontwerp betreft de ruimtelijke ordening op de Noordzee en regelt onder meer de aanwijzing van windenergiegebieden, een belangrijk ingrediënt voor het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Het NZO heeft zich kunnen verenigen in conclusies over het aanvullend ontwerp Programma Noordzee 2022-2027. De gekozen lijn voor aanpassing past binnen de

afspraken van het NZA. De windenergiegebieden op zee bevinden zich overeenkomstig het NZA vooral in het noordelijk deel van de Noordzee. Enkele windenergiegebieden in het zuidelijk deel van de Noordzee zijn niet herbevestigd en zijn ook niet behouden als zoekgebied, vanwege hun grote belang voor visserij, scheepvaart en natuur.

De behandeling van het aanvullend ontwerp vond plaats in een periode waarin nieuwe ontwikkelingen elkaar opvolgden zoals het Europese Fit-For-55 pakket, de Europese Green Deal, het IPCC rapport over klimaatverandering 2021 en de IEA routekaart naar nul CO₂-uitstoot in 2050.

De aanwijzing van windenergiegebieden maakt duidelijk dat dit onderwerp onlosmakelijk verbonden is met de aanlanding van windenergie op zee, de relatie in ruimtelijke zin met de kustgebieden en de doorkruising van de Waddenzee. Ik heb daarom contact gelegd met de voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied, de heer Brok. Wij hebben geconstateerd dat het Omgevingsberaad Waddengebied en het NZO een aantal overeenkomstige uitdagingen hebben, zeker gezien de brede wens om het gebied ten noorden van de Wadden te ontwikkelen voor windenergie en gezien de kwetsbaarheid van het ecosysteem van de Waddenzee en de Noordzee. Wij hebben afgesproken contact te houden over de zaken die wij delen.

Het NZO werkt aan het concretiseren van de NZA-afspraken, onder meer aangaande de beschermde gebieden, de gebiedspaspoorten en de Best Beschikbare Technieken voor milieubeschermd en natuurversterkend bouwen en exploiteren. Het uitwerken van deze NZA-afspraken vraagt zorgvuldigheid. In deze voortgangperiode is voor het Friese Front invulling gegeven aan de NZA-afspraken over visserijonderzoek en oesterherstel.

De ontwikkelingen die zich in hoog tempo voltrekken bij de energietransitie, de natuurtransitie, de voedseltransitie en de scheepvaart op de Noordzee maken mij bewust hoe schaars de daar beschikbare ruimte is. Het is een enorme uitdaging om belangen af te wegen, de kostbare ruimte te verdelen en tegelijkertijd te werken aan een gezonde Noordzee rekening houdend met de ecologische draagkracht. Voor de Noordzee is samenwerking tussen nationale overheden, internationale organisaties en andere belanghebbenden van vitaal belang, zoals ook naar voren kwam tijdens de Europese Maritieme Dagen 2021 op 20 en 21 mei te Den Helder.

Er staat een stevig fundament, zowel wat betreft het NZA als het vormgegeven NZO. De volgende fase is tijdens deze verslagperiode aangebroken, en het NZO is voortvarend aan de slag gegaan. De implementatie van het NZA en de ambitieuze transitie op de Noordzee liggen voor ons. De NZO-leden werken met veel inzet samen om de doelen uit het NZA te realiseren en met een vernieuwende integrale insteek oplossingen te vinden voor de uitdagingen waarvoor we staan.